

# รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม

## Model of Phra Nakhon District Community Participation in Crime Prevention

พลตำรวจโท ดร.ณรงค์ กุลนิเทศ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สมชาย ผลเอี่ยมเอก

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต และวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์  
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

### บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณรวมกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน และได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม

การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 19 คน การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายในเขตพระนคร จำนวน 12 แขวง รวม 397 คน วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

### ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ความรู้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม มี 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน
2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ให้ข้อมูล รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนตามลำดับ
3. รูปแบบการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือ ประชาชนที่ให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรม ต้องได้รับความปลอดภัยมากที่สุด

**คำสำคัญ** : การมีส่วนร่วม / ชุมชน / การป้องกันอาชญากรรม / เขตพระนคร

### Abstract

The research Model of Phra Nakhon District Community Participation in Crime Prevention use mixed research approaches methodology between qualitative methodology and quantitative methodology. The objectives to study level of participation of the community. Knowledge to the public. And has a Phra Nakhon of community participation in crime prevention.

Qualitative methodology by Indepth interview key informants 19 persons and quantitative methodology by questionnaires was randomly by simple stratified random sampling for 12 subdistrict in Phra Nakhon District 397 sample was analyzed data is mean ( $\bar{X}$ ) and standard deviation (S.D.)

The research results were as follow.

1. Body of Knowledge in Phra Nakhon District Community participation in Crime detection for 4 component is (1) Participation in Operation (2) Participation in Informant (3) Participation in Decision (4) Participation in supporter

2. Opinion level analyzed Phra Nakhon District Community Participation in Crime Prevention overall and individual as puts were at the highest level, followed by participation in division, participation in operation, Participation in supporter respectively.

3. The main point for Model of Participation is people who give key informant in crime prevention must carefully for safety emissary.

**Keywords** : participation / community / Prevent Crime / Phra Nakhon District

## บทนำ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.255-2559) ได้สรุปสาระสำคัญในหัวข้อที่ 2 การประเมินสถานการณ์ความเสี่ยง และการสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศในหัวข้อ 2.3 ในเรื่องการสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศ ได้ระบุไว้ในหัวข้อ 2.3.5 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับดังกล่าว ให้ชุมชนท้องถิ่นเป็นกลไกที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเชื่อมโยงเป็นสังคมสวัสดิการ เป็นพลังหลักในการพัฒนาฐานรากของประเทศให้มั่นคงชุมชนสามารถพึ่งตนเองทำให้บรรเทาปัญหาเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.255-2559), หน้า 6)

เขตพระนครเป็นพื้นที่ชั้นในของกรุงเทพมหานครที่มีความสำคัญ เป็นพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ที่มีศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญมากมาย เป็นเอกลักษณ์ เป็นศูนย์กลางของทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การค้าที่มีความเจริญเติบโตเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรม การปกครองมีโบราณสถาน โบราณวัตถุต่างๆ มากมาย ทำให้มีประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เข้ามาท่องเที่ยว ประกอบอาชีพ และอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก พื้นที่เขตพระนครเป็นพื้นที่ที่มีคนอยู่อาศัยท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่ตามก็คือ ปัญหาอาชญากรรม จะพบเห็นได้เป็นประจำ จากสถิติคดีของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบในเขตพระนครพบว่ามีสถิติอาชญากรรมที่ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับสถานีตำรวจอื่นๆ ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล และอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ผลการจับกุมมีเปอร์เซ็นต์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดได้ค่อนข้างต่ำ ประชาชนในชุมชนในเขตพระนครจึงควรมีส่วนร่วมในการเป็นหูเป็นตา และประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อป้องกันและเป็นการช่วยเหลืองานของทางราชการ การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมโดยประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกัน

และกันมีรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมที่ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นที่มาของปัญหาที่การวิจัย ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว นักวิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม โดยจะต้องมีรูปแบบ วิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม ในการนำไปใช้ เผยแพร่ ให้กับประชาชนได้รับรู้ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม
- 2) เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชนในการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม
- 3) ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม

### ขอบเขตของการวิจัย

#### 1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม

#### 2) ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Research Approaches) อันประกอบด้วย ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณร่วมกัน โดยในขั้นตอนการศึกษาและสร้างรูปแบบ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้ ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ส่วนในขั้นตอนการศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วม รวมทั้งข้อเสนอแนะของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม ผู้วิจัยจะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (Samples) ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

#### 3) ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มตัวอย่าง

3.1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 19 คน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้นำของชุมชนในแต่ละแขวง ของเขตพระนคร มีจำนวน 12 แขวง แขวงละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

กลุ่มที่ 2 พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม สถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง สถานีตำรวจละ 1 คน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 นายความ 1 คน อัยการ 1 คน และ ผู้พิพากษา 1 คน รวม 3 คน

3.2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนใน 12 แขวง ของเขตพระนครจำนวน 60,250 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample random Sampling) โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตร ยามาเน่ (Yamane,1997) จำนวน 397 คน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการทดสอบมาตรวัดที่ได้สร้างขึ้น โดยการทดลองใช้ (pretest) กับประชากรในชุมชนเขตดุสิต แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9179

#### 4) ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้นี้ดำเนินการในเขตพื้นที่จำนวน 12 แขวง ของเขตพระนคร

#### 5) ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

การดำเนินการในครั้งนี้มีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2555 ถึงเดือนกันยายน 2556

### การทบทวนวรรณกรรม

#### 1. แนวคิดหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

##### 1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

##### 1) ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

Maslow (อ้างถึงใน อคิน รพีพัฒน์, 2527, หน้า 7-8) มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

- 1.1) ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (physiological needs)
- 1.2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (safety and security needs)
- 1.3) ความต้องการทางด้านสังคม (social needs)
- 1.4) ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (self-esteem needs)
- 1.5) ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self-actualization needs)

##### 2) ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

##### 3) ทฤษฎีสร้างความรู้รักชาตินิยม (Nationalism)

##### 4) ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

##### 5) ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

##### 1.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและทบวงมหาวิทยาลัย (2546, หน้า 114) การมีส่วนร่วมว่ามี 2 ลักษณะ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา
- 2) การมีส่วนร่วมทางการเมือง

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยมา

##### 1.3) กระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วม

##### 1.4) แนวความคิดและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Concept and Principles of Public Participation)

##### 1) ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ เช่น กิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ หลายรูปแบบ หลายวิธีการแตกต่างกันไปตาม

วัตถุประสงค์ทำให้นิยามและความหมายของการมีส่วนร่วมต่างกันไปบ้าง โดยมีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย และมีความแตกต่างกันไปตามความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล (อ้างถึงใน วรางคณา วัณโย, 2540)

**Erwin (1976)** กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

**Frankly Lisk (1985)** ให้ความหมายการมีส่วนร่วมในมุมมองที่กว้างว่าเป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของประชาชน ในการดำเนินการตัดสินใจในทุกระดับและทุกรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง และโดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีการกำหนดรูปแบบแนวคิดการมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับการเข้าร่วมของมวลชนอย่างกว้างขวางในการเลือกการบริหารและการประเมินผลของแผนงาน และโครงการต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งการยกระดับความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น

## 2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 1) งานวิจัยภายในประเทศ

**ชยานนท์ มีสติ (2543)** ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการป้องกันอาชญากรรม อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี” พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นมาก และผู้นำท้องถิ่นที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นน้อย จะมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากธรรมชาติของคนย่อมมีความรัก ห่วงแหน ถิ่นอาศัย และต้องการให้ถิ่นอาศัยของตนเกิดความสงบเรียบร้อย

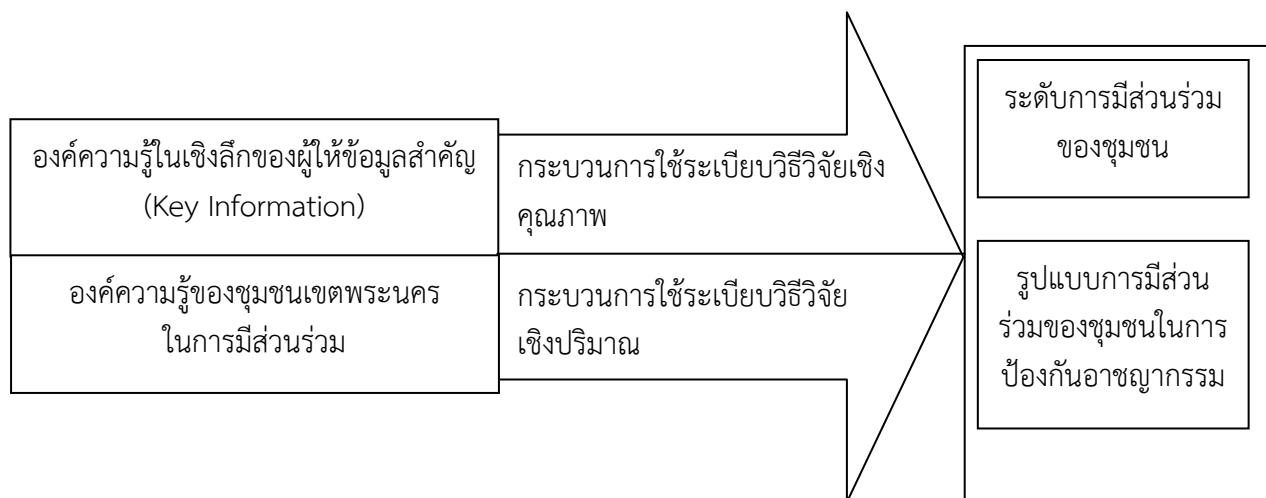
**ตะวัน ตระการฤกษ์ (2552)** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร จากการศึกษาครั้งนี้ได้นำเข้าสู่ข้อเสนอแนะ คือ 1) ผู้บริหารของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องสนับสนุนงบประมาณ และอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม 2) สร้างระบบการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ามาเป็นราษฎรอาสาที่มีประสิทธิภาพ 3) จัดฝึกอบรม และให้ความรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มพูนทักษะและคล่องตัวในการทำงาน 4) มีการประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานภายหลังจากร่วมปฏิบัติงานทุกระยะ 5) มีการทำงานเชิงรุกโดยการจัดมีประชาสัมพันธ์การทำงานทุกระยะ

### 2) งานวิจัยต่างประเทศ

**Nora D. Volko. (2006)** ได้ศึกษาสาเหตุของการกลับเสพซ้ำของเยาวชนซึ่งอยู่ระหว่างการคุมประพฤติ และได้รับการบำบัดพบว่า การละเลยจากครอบครัวและชุมชนมีผลต่อการใช้และการระบาตของยาเสพติดและการก่ออาชญากรรม ชุมชนที่เฉยเมยไม่ร่วมมือ และขาดการมีส่วนร่วมในการส่งข่าวสารให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแลตามแนวทางที่ถูกต้อง

**Rok (2009)** ได้ศึกษาเรื่อง บริบททางจริยธรรมของผู้นำในการมีส่วนร่วม : กรณีการนำคนเข้าร่วม พบว่า กลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อองค์กรจะประสบความสำเร็จได้นั้น ถ้าพนักงานตระหนักว่ากลยุทธ์นี้จะสร้างมูลค่าให้กับพวกเขาเช่นกัน ผู้นำการมีส่วนร่วมเป็นตัวกลางของการ

เปลี่ยนแปลงที่สำคัญในโลกธุรกิจมากขึ้น โดยเป็นผู้นำแบบมีตำแหน่งจากบนลงล่างมากกว่าแบบกระจายบนพื้นฐานคุณค่าทางจริยธรรมที่ร่วมโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย



ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Research Approaches) อันประกอบด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณร่วมกัน โดยในขั้นตอนการศึกษาและสร้างรูปแบบ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม

### 2. ขั้นตอนการวิจัย

**ขั้นตอนที่ 1** ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมการป้องกันอาชญากรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

**ขั้นตอนที่ 2** สร้างแบบสัมภาษณ์โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม

**ขั้นตอนที่ 3** สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และเก็บรวบรวมข้อมูล

**ขั้นตอนที่ 4** สร้างแบบสอบถามโดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 เข้าไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างในชุมชน

**ขั้นตอนที่ 5** พัฒนารูปแบบ (ตัวแบบ หรือ โมเดล) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และ 2

**ขั้นตอนที่ 6** รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามให้ประชากรในพื้นที่เขตพระนครจำนวน

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชน จำนวน 12 แขวงของเขตพื้นที่พระนครในช่วงเดือนมิถุนายน – เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2556 โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) เก็บข้อมูลจากประชาชนในชุมชน จำนวน 12 แขวง ของเขตพื้นที่พระนคร โดยการเก็บแบบสอบถาม โดยทีมงานผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับคืนมา 397 ราย

(2) เมื่อได้กลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

(3) ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

**2) สัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) จากหน่วยงาน 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้**

**กลุ่มที่ 1** ผู้นำของชุมชนในแต่ละแขวงของเขตพระนคร มีจำนวน 12 แขวง แขวงละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

**กลุ่มที่ 2** พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม สถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง สถานีตำรวจละ 1 คน จำนวน 4 คน

**กลุ่มที่ 3** ทนายความ 1 คน อัยการ 1 คน และ ผู้พิพากษา 1 คนรวม 3 คน

#### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล รวมถึงข้อมูลระดับการป้องกันการแพร่ระบาดของเสฟติดและข้อเสนอแนะการป้องกันการแพร่ระบาดของเสฟติดของประชาชนชุมชนวัดราชาธิวาส วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบหลัก “ PCA ” (Principal Component Analysis) และหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal rotation) ด้วยวิธี Varimax Rotation เพื่อได้กลุ่มตัวแปรแยกออกตามองค์ประกอบหลัก มีเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งโดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ที่มากกว่า 1 และถือเอาค่าองค์ประกอบ (Factor loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้นมีค่าตั้งแต่ .5 ขึ้นไปที่บรรยายตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไปตามวิธีของไซเกอร์ (Kaiser) และนำไปวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการป้องกันการแพร่ระบาดของเสฟติดของประชาชนชุมชนวัดราชาธิวาส โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ด้วย t-test (Independent t-test) เป็นการทดสอบประชากร 2 กลุ่ม หากผลการทดสอบพบว่าค่าความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน ก็จะใช้การทดสอบ t แบบ Equal Variances Assumed แต่ถ้าค่าความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน ใช้การทดสอบ t แบบ Equal Variances not Assumed การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) และภายหลังการวิเคราะห์พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างจะทำการทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

#### ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ ดังนี้

## 1. ระดับความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของชุมชนเขตพระนคร จำนวน 12 แขวง เก็บข้อมูลได้ 397 คน ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อมูลที่เก็บได้เป็นเพศหญิงร้อยละ 54.7 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 96.5 การศึกษาเป็นมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 24.7 ปริญญาตรี ร้อยละ 18.4 ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 7.1 สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่เป็นโสดคิดเป็นร้อยละ 55.2 พักอาศัยอยู่ที่แขวงวังบูรพาภิรมย์จำนวนมากที่สุดร้อยละ 20.4 พักอาศัยอยู่ที่แขวงเสาชิงช้าและแขวงชนะสงครามน้อยที่สุด ร้อยละ 4.5 อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 20.5 และไม่ได้ประกอบอาชีพร้อยละ 2.8 มีอายุโดยเฉลี่ย 32.48 ปี อาศัยอยู่ในเขตชุมชนพระนคร โดยเฉลี่ย 10.71 ปี รายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย 12,080.10 บาท

1.2 ระดับความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม ผลปรากฏว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดย (1) การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ให้ข้อมูลอยู่ในลำดับแรก คือ การรวมกลุ่มเป็นสายตรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม สิ่งที่สำคัญที่สุดเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรักษาความลับ และความปลอดภัยให้กับผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรม อย่างจริงจัง และถือเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดในลำดับแรก (2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในลำดับรองลงมา โดยการจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้ การป้องกันอาชญากรรมในชุมชน(3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติลำดับที่สาม โดยมีการรวมกลุ่มวางแผนเพื่อออกกฎระเบียบต่างๆ หรือข้อตกลงเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมร่วมกัน และ (4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในลำดับสุดท้าย โดยมีสถานที่และอุปกรณ์สำหรับการออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมในเวลาว่าง ในการป้องกันอาชญากรรม หน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของผู้ที่ได้รับโทษในการก่ออาชญากรรม โดยอาจมีการประชาสัมพันธ์ ติดป้าย ทำแผ่นพับแจก จัดนิทรรศการอบรม ฯลฯ

## 2. องค์ความรู้ให้กับประชาชนในการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม

2.1 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2.3 ส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการมีส่วนร่วมและเป็นแกนนำในการป้องกันอาชญากรรม และการแพร่ระบาดของยาเสพติด

2.4 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีมาตรการป้องกันอาชญากรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2.5 ควรมีกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ในครอบครัว เพื่อป้องกันอาชญากรรมและการแพร่ระบาดของยาเสพติด

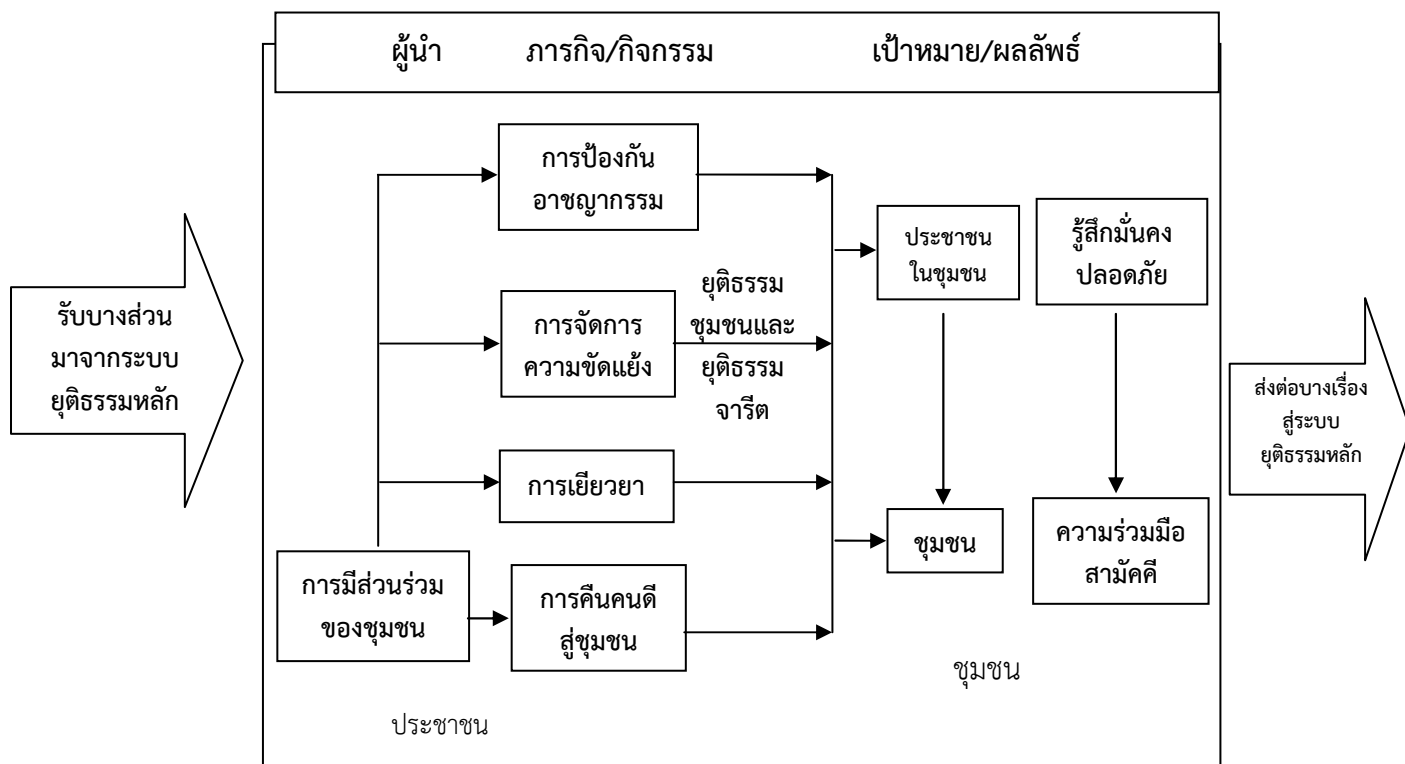
2.6 ควรมีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในการป้องกันอาชญากรรมและการแพร่ระบาดของยาเสพติด

2.7 ควรมีการรายงานผลการป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งสถานการณ์ยาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง



2.8 สนับสนุนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมสร้างอาชีพสำหรับผู้ว่างงาน และผู้ที่เสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรมหรือยาเสพติด

### 3. รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตพระนครในการป้องกันอาชญากรรม



ภาพ รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม

**หมายเหตุ ยุติธรรมชุมชน :** หมายถึงการที่ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาขึ้นภายใต้การกระตุ้นของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ

**ยุติธรรมเชิงจารีต :** เป็นงานยุติธรรมที่ฝังรากลึกผูกติดกับบริบทสังคม วัฒนธรรมชุมชน มาเป็นเวลานาน เป็นกลไกการจัดการความขัดแย้งของชุมชนด้วยตนเอง

#### ข้อเสนอแนะ

##### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนอื่นๆ ในส่วนกลาง หรือชุมชนอื่นๆ ในส่วนภูมิภาค เพราะมิติต่างๆ ของแต่ละชุมชนอาจไม่เหมือนกัน ทำให้ได้รูปแบบและวิธีการอื่นที่ทำมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานทางด้านการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น เพราะแนวทางการปฏิบัติทางด้านการมีส่วนร่วมควรเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการให้ใหม่ขึ้นใช้อยู่ตลอดเวลา

2) เนื่องจากวิวัฒนาการของเทคโนโลยี มีความเจริญมากขึ้น และสลับซับซ้อนมากขึ้น อาชญากรได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติ การก่ออาชญากรรมมีรูปแบบขั้นตอน และวิธีการที่ทันสมัยมาก เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องพัฒนาการปฏิบัติงานให้เท่าเทียมหรือก้าวหน้ามากกว่าอาชญากร

การศึกษาวิจัยเป็นเรื่องที่สำคัญมาก โดยเฉพาะการศึกษาวิจัย ของต่างประเทศที่มีความก้าวหน้า รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน ในด้านประเทศที่นำเอาประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐได้อย่างแท้จริง การศึกษาหาความรู้ และผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้อย่างจริง และเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

ชยานนท์ มีสติ. (2543). การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการป้องกันอาชญากรรม อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ตะวัน ตระการฤกษ์. (2552). การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร: 598 Print.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วรางคนางค์ วัฒโย. (2540). แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและการเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง.

อคิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยใน ทวีทอง หงส์วิวัฒน์, หน้า 104-114. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารพิมพ์

Yamane, Taro. 1997. *Statistics an Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper Row.

Erwin W. (1976). *Participation management : concept theory and theimplementation*. Atlanta : Geogin state University Press.

Frankly L. (1985). *Popular Participation in basic need : Concepts, Methods and*

*practices.* The Role of Popular Participation Basic Need-Oriented Development Planning in Lisk, F (ed). Aldershot : Gower Publishing Company Limited.

Nora D. Volkow. (May - August 2006). **Teen drug reused as the problems of social neglected.** American Society for Addiction and substances abused, 12(2).

Rok, B. (2009). **Ethical Context of the Participative Leadership Model: Taking People into Account.** Corporate Governance. 9, 4: 461-472.